

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ЗЕМЛЕРОБСТВА, ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету агротехнологій

 Антоніна ДРОБІТЬКО

“ 04 ” 09 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

 Дмитро БАБЕНКО

“ 05 ” 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ
освітньо-професійна програма
«Геодезія та землеустрій»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
(очної) денної форми навчання
на 2023-2024 навчальний рік

Ступінь вищої освіти **Магістр**
Галузь знань **19 Архітектура та будівництво**
Спеціальність **193 Геодезія та землеустрій**
Мова викладання **українська**

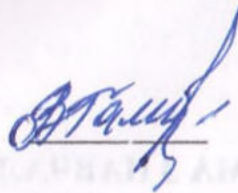
Миколаїв
2023

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Геодезія та землеустрій», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 28.03.2023 р. (протокол № 7).

Розробник програми: д-р. екон. наук А.С. Попов, Миколаївський національний аграрний університет.

Програма розглянута на засіданні кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ протокол №2 від 31 серпня 2023 року.

Завідувач кафедри
д-р с.-г. наук, професор

Валентина ГАМАІОНОВА

Сбговорено і схвалено науковс-методичною комісією факультету агротехнологій МНАУ протокол №2 від 01 вересня 2023 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. с.-г. наук, доцент

Тетяна МАНУШКІНА

Сюкано Олена

1. Анотація

Дисципліна «Консолідація земель» є компонентою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» та узгоджується з її метою – підготовка магістрів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій», здатних розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

Мета навчальної дисципліни «Консолідація земель» – це формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних умінь щодо реалізації окремих етапів консолідації земель та управління процесом проектування.

Завдання дисципліни – вивчення здобувачами сутності консолідації земель та перерозподілу земель за межами населених пунктів; призначення, видів та багатофункціональності консолідації земель; історичного розвитку, правових засад та організації консолідації земель в європейських країнах; принципів та методів консолідації земель; процесу вибору території для консолідації земель; етапності проведення консолідації земель; комплексного перерозподілу земель; оцінки результатів консолідації земель.

Annotation

The discipline «Land Consolidation» is a component of the educational-professional training program for the students of the second (master's) level of higher education in speciality 193 «Geodesy and Land Management» in the field of knowledge 19 «Architecture and Construction» and is consistent with its purpose – training masters in 193 «Geodesy and Land Management», able to solve complex applied tasks, in particular of a research and/or innovative nature in the field of geodesy and land-use planning.

The purpose of the discipline «Land Consolidation» is the formation of higher education students' theoretical knowledge and practical skills of solutions to particular stages of land consolidation and managing the design process in theory.

The task of the discipline is to study the definition of land consolidation and rural land re-allotment; the purpose, types and multifunctionality of land consolidation; the historical development, legal background and organisation of land consolidation in European countries; choice of land consolidation territory; the land consolidation proceeding; the complex land re-allocation: principles and methods; assessment of land consolidation results.

2. Опис навчальної дисципліни Галузеві кадастри

Галузь знань **19 Архітектура та будівництво**

Спеціальність **193 Геодезія та землеустрій**

Ступінь вищої освіти **Магістр**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Вибіркова**

Семестр **2**

Кількість кредитів **ECTS 3,0**

Кількість модулів **1**

Кількість змістовних модулів **2**

Загальна кількість годин **90**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **34 / 1,1 кредитів ECTS**

Практичні заняття – **34 год. / 1,1 кредитів ECTS**

Самостійна робота – **22 год. / 0,8 кредитів ECTS**

Форма підсумкового контрольного заходу **екзамен**

Короткий опис:

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, технології Jitsi, вбудовані в курс на платформі Moodle, Zoom, Google Meet та інші.

Робоча програма розроблена вперше.

Передбачені неформальні освітні заходи.

1. Індивідуальні завдання.
2. Участь у вебінарах, семінарах та круглих столах з загальної тематики.
3. Участь у відкритих лекціях, які проводять поза межами освітнього процесу.

Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Передбачені інформальні заходи освіти. Здобувачі вищої освіти у ході життєвого досвіду мають застосовувати здобуті знання, наприклад, вирішувати практичні питання шляхом використання набутих знань. І навпаки, здобувачі використовують життєві приклади для трансформації їх в освітній процес, зокрема щодо землеустрою.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти

здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання з використання наступних засобів:

1. Система Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=4150> – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та індивідуальної роботи, завдання для самостійної роботи);
2. Платформи онлайн-занять Zoom, Google Meet – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;
3. Електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>);
4. Аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо;
5. Спілкування через електронну пошту (popov@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок;
6. Залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;
7. Індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;
8. Можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

Мовна підготовка. Дисципліна викладається українською мовою. До кожної теми наведено ключові слова англійською мовою. Здобувачі мають можливість брати участь у вебінарах та наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом ректора, наприклад, у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекційні заняття, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Проблемно-орієнтоване навчання, студентоцентроване навчання, змішане навчання в системі Moodle університету, самонавчання, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, практичних занять із використанням ситуаційних завдань, кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають професійні навички та soft-skills. Також передбачена самостійна робота з можливістю консультацій з викладачем, e-learning за окремими освітніми компонентами, індивідуальні заняття, групова робота над інноваційними проектами.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів **академічної доброчесності** – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Консолідації земель» – це формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних умінь щодо реалізації окремих етапів консолідації земель та управління процесом проєктування.

Завдання дисципліни – вивчення здобувачами сутності консолідації земель та перерозподілу земель за межами населених пунктів; призначення, видів та багатофункціональності консолідації земель; історичного розвитку, правових засад та організації консолідації земель в європейських країнах; принципів та методів консолідації земель; процесу вибору території для консолідації земель; етапності проведення консолідації земель; комплексного перерозподілу земель; проведення оцінки результатів консолідації земель.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: теоретичні основи консолідації земель; передумови для проведення консолідації земель; європейський досвід консолідації земель; види та етапи консолідації земель; цілі та заходи консолідації земель та перерозподілу земель.

вміти: розуміти цілі та заходи з консолідації та перерозподілу земель; критично аналізувати заходи щодо перерозподілу земель (заходів із землеустрої) на їх історичному тлі; розуміти багатофункціональність консолідації земель; керувати процесом проєктування та реалізації консолідації земель в теорії; збирати та аналізувати необхідні дані державного земельного кадастру та інших баз даних; створювати умови для сприятливого навколишнього середовища, поліпшення сільських ландшафтів, раціонального використання земель; оцінювати та аналізувати результати консолідації земель.

Предмет дисципліни є закономірності проведення консолідації земель.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК).

СК01. Здатність планувати і виконувати теоретичні та/або прикладні дослідження, створювати нові знання і технології у сфері геодезії та землеустрою.

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою.

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

Заплановані результати навчання.

РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.

РН02. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності, досліджень та інновацій у сфері геодезії та землеустрою.

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та

землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН04. Будувати і досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі об'єктів і процесів, застосовувати їх для створення інновацій у сфері геодезії та землеустрою.

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН08. Розробляти і керувати проектами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проектів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.

РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

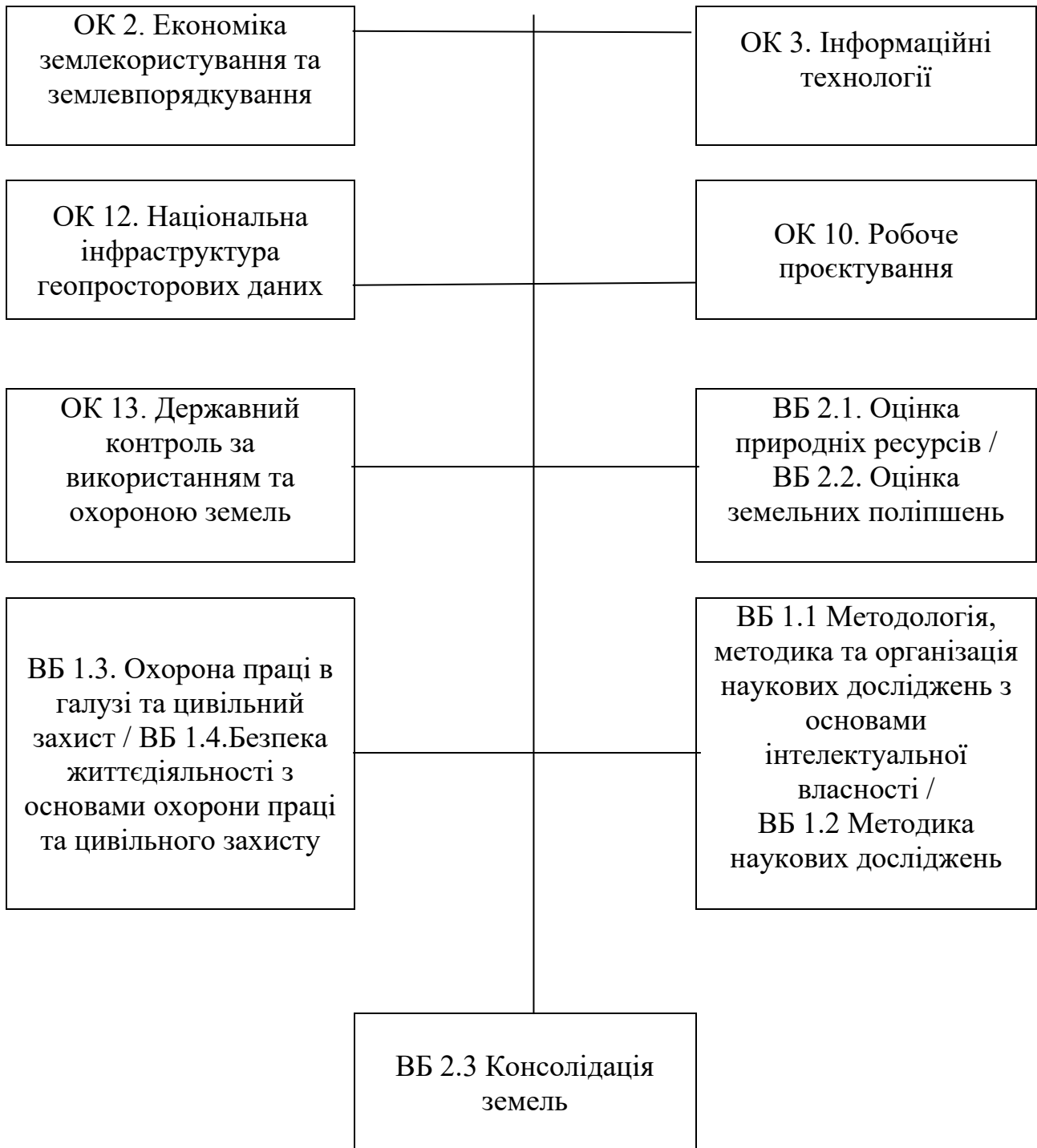
РН12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

РН15. Володіти цифровими та геоінформаційними технологіями, аналітичними та експериментальними методами та методиками дослідження у сфері геодезії та землеустрою, у т.ч. з урахуванням вимог професійної та цивільної безпеки, охорони праці.

4. Передумови для вивчення дисципліни

5. Місце дисципліни у структурі навчальних дисциплін

ОК 2 Економіка землекористування та землевпорядкування
ОК 3 Інформаційні технології
ОК 10 Робоче проектування
ОК 12 Національна інфраструктура геопросторових даних
ОК 13 Державний контроль за використанням та охороною земель
ВБ 1.1. Методологія, методика та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності
ВБ 1.2. Методика наукових досліджень
ВБ 1.3. Охорона праці в галузі та цивільний захист
ВБ 1.4. Безпека життєдіяльності з основами охорони праці та цивільного захисту
ВБ 2.1. Оцінка природних ресурсів
ВБ 2.2. Оцінка земельних поліпшень

ВБ 2.3 Консолідація земель

ОК 1. Філософія науки
ОК 7. Ділова іноземна мова та наукові комунікації
ОК 8. Територіальний землеустрій
ОК. 11. Галузеві кадастри
ВБ 2.4. Стандартизація та нормування в землеустрої
ВБ 2.5. Ринкові земельні відносини
ВБ 2.6. Ринок землі і нерухомості
ВБ 2.7. Нормативна і експертна оцінка земель
ВБ 2.8. Оцінка і прогноз якості земель

6. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни

Змістовий модуль		Теми		Обсяги годин					
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПР	ЛР	СР	К	Разом
1	КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	1.	Розвиток сільських територій	2	–	–	2	–	4
		2.	Сутність консолідації земель як інструмента сталого розвитку сільських територій	4	4	–	2	–	10
		3.	Типи та методичні підходи консолідації земель у країнах Європи	4	4	–	2	–	10
		4.	Інституційні та дійові особи консолідації земель	2	4	–	2	–	8
		5.	Фрагментація земель як передумова їх консолідації	4	4	–	2	–	10
Всього за змістовий модуль				16	16	–	10	–	42
2	ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ	6.	Процедура консолідації земель: етап ініціювання	2	2	–	2	–	6
		7.	Процедура консолідації земель: етап планування	8	8	–	2	–	18
		8.	Процедура консолідації земель: етап впровадження	4	2	–	4	–	10
		9.	Оцінювання результатів проведення консолідації земель в Європі та Україні	2	4	–	2	–	8
		10.	Управління конфліктами у сфері консолідації земель та розвитку сільських територій	2	2	–	2	–	6
Всього за змістовий модуль				18	18	–	12	–	48
Всього годин по навчальній дисципліні				34	34	–	22	–	90

7. Зміст навчальної дисципліни

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	42	1,4	46,7
ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ	48	1,6	53,3
Всього	90	3,0	100,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання
КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	42	Відповідно до розкладу занять та графіку освітнього процесу
ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ	48	
Всього	90	х

7.3. Перелік та короткий зміст лекцій Семестр 2

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ – 16 год. (0,53 кредитів ECTS)

Лекція 1. Розвиток сільських територій

Політика розвитку сільських територій. Від концепцій розвитку до напрямів діяльності. Завдання землеустрою у розвитку сільських територій. Підходи й інструменти розвитку сільських територій у Європі. Програмна та оперативна сторона розвитку сільських територій.

Ключові слова: сільські території, землеустрій, інструменти розвитку.

Key words: rural areas, land management, development tools.

Лекція 2. Сутність консолідації земель як інструмента сталого розвитку сільських територій

Поняття консолідації земель, її принципи та цілі в Європі та Україні. Сталий розвиток сільських територій. Заходи з проведення консолідації земель у країнах Європи. Взаємозв'язок цілей сталого розвитку сільських територій з цілями та заходами консолідації земель. Землеустрій як основний інструмент проведення консолідації земель.

Ключові слова: консолідація земель, сталий розвиток, сільські території.

Key words: land consolidation, sustainable development, rural areas.

Лекція 3. Типи та методичні підходи консолідації земель у країнах Європи

Класична (стандартна) консолідація земель. Спрощена консолідація земель. Прискорена консолідація земель. Багатоцільова (комплексна) консолідація земель. Добровільна та примусова консолідація земель. Порівняльна характеристика типів і методичних підходів до консолідації земель. Рівні проведення консолідації земель. Досвід проведення консолідації земель сільськогосподарського призначення в країнах Центральної і Східної Європи.

Ключові слова: консолідація земель, методичний підхід, типи.

Key words: land consolidation, methodical approach, types.

Лекція 4. Інституційні та дійові особи консолідації земель

Органи державної влади, що відповідальні за проведення консолідації земель. Учасники (стейкхолдери) консолідації земель: держава, територіальні

громади, землевласники, землекористувачі. Інституціональний механізм консолідації земель сільськогосподарського призначення для України.

Ключові слова: консолідація земель, стейкхолдери, землевласники, землекористувачі, територіальні громади, інститути.

Key words: land consolidation, stakeholders, landowners, land users, territorial communities, institutions.

Лекція 5. Фрагментація земель як передумова їх консолідації

Сутність категорії "фрагментація земель". Переваги та недоліки фрагментації земель. Методика визначення рівня фрагментації земель. Фрагментація земель у розвитку земельних відносин. Заходи щодо запобігання розвитку фрагментації земель сільськогосподарського призначення.

Ключові слова: фрагментація земель, переваги, недоліки, землекористування, земельна ділянка, рівень фрагментації земель.

Key words: land fragmentation, advantages, disadvantages, land use, land plot, level of land fragmentation.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ – 18 год.

(0,60 кредитів ECTS)

Лекція 6. Процедура консолідації земель: етап ініціювання

Обґрунтування необхідності щодо проведення консолідації земель: з'ясування потенційної потреби, вивчення сучасного стану, вибір типу консолідації земель, встановлення території консолідації земель. Ініціатори та стейкхолдери консолідації земель. Асоціація учасників консолідації земель. Складання попереднього плану консолідації земель.

Ключові слова: консолідація земель, стейкхолдери, ініціатор, план, земельна ділянка.

Key words: land consolidation, stakeholders, initiator, plan, land plot.

Лекція 7. Процедура консолідації земель: етап планування

Визначення вартості земельних ділянок. Розробка проектного плану консолідації земель. Визначення розміру земельного внеску. Визначення права на компенсацію. Складання плану перерозподілу земель в межах території консолідації земель. Фактори та основні аспекти з перерозподілу земель. Взаємовідносини між учасниками перерозподілу та консолідації земель. Організація обговорень щодо побажань учасників консолідації земель. Узгодження проектних рішень зі стейкхолдерами та затвердження плану консолідації земель. Роль асоціації учасників консолідації земель. Перевірка

впливу на навколишнє середовище. Вирішення конфліктів.

Ключові слова: консолідація земель, перерозподіл земель, вартість земель, земельна ділянка, стейкхолдери, план, конфлікти, навколишнє середовище.

Key words: and consolidation, land re-allotment, land value, land plot, stakeholders, plan, conflicts, environment.

Лекція 8. Процедура консолідації земель: етап впровадження

Перехід прав власності та користування. Винесення меж нових земельних ділянок в натурі (на місцевості). Будівництво об'єктів спільного користування. Внесення змін до офіційних реєстрів: Державного земельного кадастру, Державного реєстру прав та інших. Моніторинг за впровадженням плану консолідації земель.

Ключові слова: консолідація земель, земельна ділянка, моніторинг, реєстр, права власності, права користування.

Key words: land consolidation, land plot, monitoring, register, property rights, rights of use.

Лекція 9. Оцінювання результатів проведення консолідації земель в Європі та Україні

Методи та методика оцінювання ефективності проведення консолідації земель та реалізації проєктів щодо її впровадження. Коефіцієнти оцінки ефективності заходів консолідації земель.

Ключові слова: консолідація земель, оцінка, земельна ділянка, коефіцієнти.

Key words: land consolidation, assessment, land plot, coefficients.

Лекція 10. Управління конфліктами у сфері консолідації земель та розвитку сільських територій

Конфлікти та їх подолання в загальних рисах. Причини та потенціали конфліктів під час проведення консолідації земель та розвитку сільських територій. Вирішення конфліктів в межах процедури з консолідації земель. Запобігання виникненню конфліктів.

Ключові слова: консолідація земель, процедура, конфлікти, сільські території.

Key words: land consolidation, procedure, conflicts, rural areas.

Розподіл навчального часу за темами лекцій наведено в у шостому розділі.

7.4. Перелік та план практичних занять Семестр 2

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ – 16 год. (0,53 кредитів ECTS)

1. Аналіз території сільської територіальної громади – 4 год.

Завдання: Вибір сільської територіальної громади. Аналіз робочих планово-картографічний та текстових матеріалів щодо перспектив та недоліків (обмежуючих факторів) розвитку відповідної території. Попереднє розроблення заходів щодо подолання наявних недоліків у використанні земель. Перші міркування про застосування заходів із землеустрою та консолідації земель.

Очікувані результати: узагальнення соціально-економічних та екологічних показників; складання необхідного планово-картографічного матеріалу; визначення можливих цілей і заходів з консолідації земель.

2. Обґрунтування доцільності в проведенні консолідації земель – 6 год.

Завдання: Визначити на території сільської територіальної громади наявні типи фрагментації земель. Визначити показники рівня фрагментації земель. Зробити висновок щодо застосування найбільш доцільного методичного підходу до консолідації земель.

Очікувані результати: узагальнення найважливіших результатів аналізу; визначення усіх зацікавлених сторін у проведенні консолідації земель; визначений рівень фрагментації земель; встановлення проєктних меж території, що підлягатиме консолідації земель на планово-картографічному матеріалі.

3. Формування концепції щодо реорганізації території з консолідації земель – 6 год.

Завдання: З урахуванням думки учасників консолідації земель розробляється концепція інфраструктурної та аграрно-структурної реорганізації території консолідації земель. Складання Плану об'єктів спільного і громадського користування. Визначити заходи щодо поліпшення та збереження ландшафту та природного середовища. Зробити висновки щодо впливу запланованих заходів на довкілля.

Очікувані результати: формулювання принципів реорганізації території з консолідації земель; складання (в простій формі з використанням підписів та умовних позначень) проєктного Плану об'єктів спільного і громадського користування, Плану обмежень, збереження і формування ландшафту для території консолідації земель; обґрунтування запроєктованих заходів; роз'яснення

щодо вирішених проблем пов'язаних з дорожньою мережею та потреб навколишнього середовища.

Колоквіум, тестування, перевірка самостійних завдань

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ – 18 год. (0,60 кредитів ECTS)

4. Визначення розміру компенсацій – 6 год.

Завдання: Визначити розмір земельного внеску, який мають зробити власники земельних ділянок, щоб забезпечити необхідну площу для будівництва запланованих об'єктів інфраструктури та охорони навколишнього середовища. Встановлення розміру компенсацій за втручання в довкілля та створення спільних об'єктів. Визначити вартість земельних ділянок. Відсутні дані замінити логічними припущеннями робочої групи.

Очікувані результати: складання списку факторів, які слід урахувати при визначенні розміру земельного внеску в межах проєктної території; визначення потреби в площі для розміщення об'єктів спільного і громадського користування шляхом обчислення розміру земельного внеску (у формі таблиці) в одиницях площі, вартості земельних ділянок і відсоткового показника; встановити розмір компенсацій учасникам консолідації.

5. Складання плану перерозподілу земель – 6 год.

Завдання: Робоча група обирає з кола потенційних учасників процедури консолідації земель 5-7 власників земельних ділянок і передає їм 3-10 земельних ділянок для внеску. Власники земельних ділянок мають мати різні земельні ділянки за площею, цільовим призначенням, розташуванням відносно населеного пункту та центральної садиби агроформування. На планово-картографічному матеріалі позначити земельні ділянки різних землевласників окремими кольорами, підписами, або літерами алфавіту (кожний землевласник отримує індивідуальне позначення). На підготовлений планово-картографічний матеріал (старий допроєктний стан використання земель) переноситься план об'єктів спільного і громадського користування разом з іншими запроєктованими заходами (зображується червоним кольором). На плані з перерозподілу земель слід для кожного з 3-7 власників земельних ділянок передбачити земельний внесок та/або компенсацію та графічно їх відобразити..

Очікувані результати: складений план перерозподілу земель з відображенням земельного внеску та розміру компенсацій для кожного

землевласника; наведені обґрунтування щодо рівнозначності земельних ділянок до і після проектних заходів.

6. Складання плану консолідації земель – 6 год.

Завдання: Скласти план консолідації земель (нової організації території). Здійснити розрахунок показників фрагментації земель. Здійснити оцінку впливу проектних рішень на навколишнє середоїще.

Очікувані результати: складений план консолідації земель; складена таблиця порівняння земельних ділянок до і після консолідації земель із зазначенням їх вартості, площ та інших просторових показників; зроблені висновки щодо рівня фрагментації земель до і після консолідації земель; складений звіт з оцінки впливу на довкілля.

Колоквіум, тестування, перевірка самостійних завдань

Форма контролю знань студентів на практичних заняттях

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Форма контролю
Змістовний модуль 1. Консолідація земель як інструмент розвитку сільських територій	16	Презентація виконаної роботи
1. Аналіз території сільської територіальної громади	4	Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
2. Обґрунтування доцільності в проведенні консолідації земель	6	Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
3. Формування концепції щодо реорганізації території з консолідації земель	6	Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
Змістовний модуль 2. Процедура проведення консолідації земель	18	Презентація виконаної роботи
4. Визначення розміру компенсацій	6	Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
5. Складання плану перерозподілу земель	6	Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
6. Складання плану консолідації земель	6	Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
Разом по дисципліні	34	x

**7.5 Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на
самостійне обов'язкове опрацювання**

№	Тема для самостійної роботи (рефератів)	Кількість годин	Форма контролю і перевірки	Кількість балів
Змістовний модуль 1. Консолідація земель як інструмент розвитку сільських територій				
1.	Суспільно-політичні виклики й принципи розвитку сільських територій. Політика розвитку сільських територій.	2	Опитування	2-1
2.	Заходи з консолідації земель з цілями приватної користі. Заходи з консолідації земель на користь суспільних інтересів.	2	Опитування	2-1
3.	Консолідація земель для інфраструктурних об'єктів. Консолідація земель у сфері органічного сільського господарства. Консолідація земель населених пунктів.	2	Опитування	2-1,5
4.	Стейкхолдери з проведення консолідації земель. Делегування повноважень. Місце консалтингових компаній у процедурі консолідації земель.	2	Опитування	2-1,5
5.	Просторові показники фрагментації земель. Парцеляція та фрагментація як передумова проведення консолідації земель.	2	Опитування	2-1
Змістовний модуль 2. Процедура проведення консолідації земель				
6.	Прийняття рішення про проведення консолідації земель. Вибори правління процедури консолідації земель. Визначення усіх зацікавлених сторін у консолідації земель.	2	Опитування	2-1
7.	Узгодження з правлінням асоціації учасників, суб'єктами публічних інтересів. Залучення громадськості. Погодження та затвердження плану консолідації земель.	2	Опитування	2-1,5
8.	Моніторинг консолідації земель. Витрати на процедуру консолідації земель та її фінансування. Будівництво об'єктів спільного	4	Опитування	2-1,5

	користування. Перевірка впливу на довкілля та екологічна компенсація.			
9.	Підвищення доданої вартості. Ефективність регулювання компенсацій. Регулювання екологічної компенсації. Вимоги до консолідації земель у контексті культури ведення сільського господарства.	2	Опитування	2-1
10.	Причини виникнення конфліктних ситуацій. Заходи щодо запобігання виникнення конфліктів.	2	Опитування	2-1
	Всього	22		20-12

Тему реферату студент вибирає самостійно із запропонованих в переліку або спільно із викладачем формує індивідуальну, відповідно до програми даного курсу.

Після ознайомлення з змістом вибраної теми реферату, студенту слід ознайомитися з довідковою, науково-методичною, спеціальною і додатковою літературою, яка необхідна для написання роботи. Перед її написанням студент повинен обов'язково продумати і скласти чіткий план його викладення, який при необхідності, можна уточнити у викладача. Важливо зрозуміти, що чим чіткіший план роботи, чим логічніше він складений, тим легше авторові викласти свої думки, зробити обґрунтовані висновки. В свою чергу план реферату є відображенням її структури, під якою розуміється чіткий порядок її побудови, взаємозв'язок з окремими частинами.

Структура роботи, як правило, включає титульний аркуш; план роботи; вступ (де викладається актуальність і основні положення вибраної теми, ступінь її розробленості, об'єктів і предмет аналізу, мета і завдання, новизна, теоретична і практична значимість); основна частина (де розглядається питання змісту, структури, форм методів теорії і практики ведення галузевих кадастрів); яка включає 3-5 питань: висновки (де формується висновки і рекомендації по даній темі); список використаної літератури.

Робота виконується студентом самостійно, вона повинна бути написана зрозумілою мовою і технічно правильно оформлена. Робота формується лише у віддрукованому вигляді. На правій стороні сторінки повинні бути залишені поля, а сторінки повинні бути пронумеровані. Приведені в тексті цитати або інші дані із матеріальних джерел повинні бути точними, їх необхідно давати в лапках з обов'язковим посиланням і вказанням в низу сторінки джерела (автора, назва роботи, видавництво, рік видання і номера сторінки).

Робота рецензується викладачем і оцінюється ним. При одержанні негативної оцінки робота разом з рецензією віддається студенту на доопрацювання із врахуванням зауважень, а потім надається для повторної перевірки разом з рецензією.

7.6 Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для поточного контролю знань

Колоквіум 1. Консолідація земель як інструмент розвитку сільських територій

1. Дайте визначення сільським територіям.
2. Яка роль децентралізації у розвитку сільських територій?
3. Яка правова основа розвитку сільських територій?
4. Які функції виконують та чим характеризуються сільські території?
5. Охарактеризуйте фактори розвитку сільських територій.
6. Охарактеризуйте поняття «відповідальні інвестиції». Назвіть та охарактеризуйте основні компоненти відповідального інвестування в сільське господарство.
7. Назвіть та охарактеризуйте основні принципи сталого розвитку сільських територій.
8. Назвіть інструменти (сталого) розвитку сільських територій.
9. Охарактеризуйте ієрархічність розвитку сільських територій.
10. Охарактеризуйте різні поняття «консолідація земель». Чому не існує єдиного поняття? Обґрунтуйте відповідь.
11. Чим обумовлена періодична зміна розуміння та змісту консолідації земель?
12. Який потенціал, згідно досліджень ФАО, має забезпечити консолідація земель?
13. Назвіть та охарактеризуйте ключові принципи проведення консолідації земель.
14. За яких умов консолідація земель є ефективним інструментом розвитку сільських територій?
15. Чому консолідація земель є інструментом сталого розвитку сільських територій? Обґрунтуйте відповідь.
16. Назвіть та охарактеризуйте основні цілі і заходи з проведення консолідації земель.

17. Поясніть взаємозв'язок цілей сталого розвитку сільських територій з цілями та заходами консолідації земель.

18. Яким чином відбувається формування земельних ділянок згідно з чинним законодавством?

19. Що є спільного між консолідацією земель та землеустроєм? Обґрунтуйте.

20. Охарактеризуйте типи та цілі консолідації земель.

21. На яких рінях проводиться консолідація земель. Охарактеризуйте особливості її проведення на кожному з рівнів.

22. Перерахуйте та охарактеризуйте недоліки від проведення консолідації земель.

23. Охарактеризуйте головні переваги та недоліки комплексної та примусової консолідації земель.

24. Охарактеризуйте головні переваги та недоліки комплексної та примусової консолідації земель.

25. Охарактеризуйте основних дійових осіб у сфері консолідації земель.

26. Роль територіальної громади під час консолідації земель.

27. Роль органів державної влади у проведенні консолідації земель.

28. Охарактеризуйте суб'єктів публічних інтересів.

29. Охарактеризуйте поняття «фрагментації земель» та її типи.

30. Охарактеризуйте головні переваги та недоліки фрагментації земель.

Колоквіум 2. Процедура проведення консолідації земель

1. Назвіть мету та завдання етапу ініціювання при консолідації земель.

2. Назвіть та охарактеризуйте основних ініціаторів консолідації земель.

3. Охарактеризуйте зміст попереднього плану консолідації земель.

4. Охарактеризуйте процес інформування зацікавлених сторін у проведенні консолідації земель.

5. Охарактеризуйте процес прийняття рішення про проведення консолідації земель.

6. Охарактеризуйте значення інвентаризації земель під час проведення консолідації земель.

7. Охарактеризуйте територію, що підлягає консолідації земель.

8. Охарактеризуйте підходи до визначення вартості земельних ділянок, що підлягають консолідації.

9. Охарактеризуйте процес розробки та зміст попереднього плану консолідації земель.

10. Особливості погодження попереднього плану консолідації земель.

11. Яка роль громадськості при погодженні попереднього плану консолідації земель?
12. Особливості затвердження попереднього плану консолідації земель.
13. Охарактеризуйте процес розробки та зміст попереднього плану з перерозподілу земель.
14. У чому полягає сутність проведення підготовчих робіт при розробці попереднього плану з перерозподілу земель?
15. Охарактеризуйте процедуру складання остаточного плану з перерозподілу земель.
16. Охарактеризуйте процес затвердження остаточного плану з перерозподілу земель.
17. У чому полягає суть досудового врегулювання спорів щодо консолідації земель?
18. Охарактеризуйте технічний аспект здійснення перерозподілу земель.
19. Охарактеризуйте взаємовідносини між учасниками перерозподілу земель.
20. Охарактеризуйте взаємовідносини між розробником та учасниками консолідації земель.
21. У чому полягає суть дотримання принципу еквівалентності / рівноцінності.
22. Особливості визначення земельного внеску.
23. Визначення права на компенсацію.
24. Охарактеризуйте основні види робіт, які проводяться на заключному етапі консолідації земель.
25. Охарактеризуйте процедуру затвердження плану консолідації земель.
26. Які причини виникнення спорів під час процедури консолідації земель?
27. Охарактеризуйте інструменти боротьби з виникненням спорів під час консолідації земель.
28. Охарактеризуйте здійснення моніторингу за впровадженням заходів передбачених консолідацією земель.
29. Охарактеризуйте джерела фінансування проведення консолідації земель.
30. Яким чином здійснюється оцінка впливу на довкілля в межах консолідованої території.

Питання для підсумкового контролю знань

Питання для проведення екзамену

1. Визначення права на компенсацію.
2. Дайте визначення сільським територіям.
3. З яких двох основних компонентів складається консолідація земель.
Обґрунтуйте відповідь.
4. За яких умов консолідація земель є ефективним інструментом розвитку сільських територій?
5. На яких рінях проводиться консолідація земель. Охарактеризуйте особливості її проведення на кожному з рівнів.
6. Надайте порівняльну характеристику добровільної індивідуальної, добровільної групової та комплексної підходів до проведення консолідації земель.
7. Назвіть інструменти (сталого) розвитку сільських територій.
8. Назвіть мету та завдання етапу ініціювання при консолідації земель.
9. Назвіть основні напрямки Регламенту ЄС «Про сприяння розвитку сільських територій Європейського сільськогосподарського фонду»?
10. Назвіть та охарактеризуйте ключові принципи проведення консолідації земель.
11. Назвіть та охарактеризуйте основних ініціаторів консолідації земель.
12. Назвіть та охарактеризуйте основні принципи сталого розвитку сільських територій.
13. Назвіть та охарактеризуйте основні цілі і заходи з проведення консолідації земель.
14. Особливості будівництва об'єктів спільного користування під час консолідації земель.
15. Особливості визначення земельного внеску.
16. Особливості затвердження попереднього плану консолідації земель.
17. Особливості погодження попереднього плану консолідації земель.
18. Охарактеризуйте взаємовідносини між розробником та учасниками консолідації земель.
19. Охарактеризуйте взаємовідносини між учасниками перерозподілу земель.
20. Охарактеризуйте вимоги до консолідації земель у контексті культури ведення сільського господарства.
21. Охарактеризуйте головні переваги та недоліки комплексної та примусової консолідації земель.
22. Охарактеризуйте головні переваги та недоліки комплексної та примусової консолідації земель.
23. Охарактеризуйте головні переваги та недоліки фрагментації земель.

24. Охарактеризуйте джерела фінансування проведення консолідації земель.
25. Охарактеризуйте добровільний обмін земельними ділянками.
26. Охарактеризуйте добровільну індивідуальну та добровільну групову консолідації земель. У чому полягає принципова різниця між ними?
27. Охарактеризуйте заходи з консолідації земель з цілями приватної користі.
28. Охарактеризуйте заходи з консолідації земель на користь суспільних інтересів.
29. Охарактеризуйте здійснення моніторингу за впровадженням заходів передбачених консолідацією земель.
30. Охарактеризуйте зміст попереднього плану консолідації земель.
31. Охарактеризуйте значення залучення громадськості під час консолідації земель.
32. Охарактеризуйте значення інвентаризації земель під час проведення консолідації земель.
33. Охарактеризуйте ієрархічність розвитку сільських територій.
34. Охарактеризуйте інструменти боротьби з виникненням спорів під час консолідації земель.
35. Охарактеризуйте комплексну консолідацію земель.
36. Охарактеризуйте механізм регулювання процедури консолідації земель.
37. Охарактеризуйте основних дійових осіб у сфері консолідації земель.
38. Охарактеризуйте основні аспекти розвитку сільських територій.
39. Охарактеризуйте основні види робіт, які проводяться на заключному етапі консолідації земель.
40. Охарактеризуйте особливості консолідації земель для інфраструктурних об'єктів.
41. Охарактеризуйте особливості консолідації земель у сфері органічного сільського господарства.
42. Охарактеризуйте особливості проведення консолідації земель населених пунктів.
43. Охарактеризуйте підходи до визначення вартості земельних ділянок, що підлягають консолідації.
44. Охарактеризуйте політику розвитку сільських територій.
45. Охарактеризуйте поняття «відповідальні інвестиції». Назвіть та охарактеризуйте основні компоненти відповідального інвестування в сільське господарство.
46. Охарактеризуйте поняття «перерозподіл земель». Чи є такий захід в Україні? В чому полягає необхідність запровадження такого заходу в Україні?
47. Охарактеризуйте поняття «сталий розвиток сільських територій».

48. Охарактеризуйте поняття «фрагментації земель» та її типи.
49. Охарактеризуйте прискорену процедуру консолідації земель.
50. Охарактеризуйте просторові показники фрагментації земель.
51. Охарактеризуйте просту (спрощену) консолідацію земель.
52. Охарактеризуйте процедуру затвердження плану консолідації земель.
53. Охарактеризуйте процедуру прийняття рішення щодо вибору найбільш відповідного методичного підходу до реалізації консолідації земель.
54. Охарактеризуйте процедуру складання остаточного плану з перерозподілу земель.
55. Охарактеризуйте процес затвердження остаточного плану з перерозподілу земель.
56. Охарактеризуйте процес інформування зацікавлених сторін у проведенні консолідації земель.
57. Охарактеризуйте процес прийняття рішення про проведення консолідації земель.
58. Охарактеризуйте процес розробки та зміст попереднього плану з перерозподілу земель.
59. Охарактеризуйте процес розробки та зміст попереднього плану консолідації земель.
60. Охарактеризуйте різні поняття «консолідація земель». Чому не існує єдиного поняття? Обґрунтуйте відповідь.
61. Охарактеризуйте стале (сільськогосподарське) землекористування.
62. Охарактеризуйте суб'єктів публічних інтересів.
63. Охарактеризуйте суспільно-політичні виклики розвитку сільських територій.
64. Охарактеризуйте територію, що підлягає консолідації земель.
65. Охарактеризуйте технічний аспект здійснення перерозподілу земель.
66. Охарактеризуйте типи сільських територій.
67. Охарактеризуйте типи та цілі консолідації земель.
68. Охарактеризуйте фактори розвитку сільських територій.
69. Перерахуйте та охарактеризуйте недоліки від проведення консолідації земель.
70. Поняття містобудівної діяльності та її роль у розвитку сільських територій.
71. Поясніть взаємозв'язок цілей сталого розвитку сільських територій з цілями та заходами консолідації земель.
72. Роль державних органів та органів місцевого самоврядування при відповідальних інвестиціях в сільське господарство.
73. Роль органів державної влади у проведенні консолідації земель.

74. Роль територіальної громади під час консолідації земель.

75. У чому полягає врахування громадських інтересів при здійсненні землеустрою?

76. У чому полягає принципова різниця у проведенні простої та комплексної консолідації земель?

77. У чому полягає сутність проведення підготовчих робіт при розробці попереднього плану з перерозподілу земель?

78. У чому полягає суть досудового врегулювання спорів щодо консолідації земель?

79. У чому полягає суть дотримання принципу еквівалентності / рівноцінності.

80. Чим обумовлена періодична зміна розуміння та змісту консолідації земель?

81. Чому землеустрій є основним механізмом з проведення консолідації земель?

82. Чому існуючі заходи із землеустрою щодо формування земельних ділянок не забезпечують перерозподілу земель у контексті проведення консолідації земель?

83. Чому консолідація земель є інструментом сталого розвитку сільських територій? Обґрунтуйте відповідь.

84. Чому не існує єдиного стандартного підходу до проведення консолідації земель. Обґрунтуйте.

85. Чому у країнах Центральної та Східної Європи реалізація консолідації земель не принесла бажаних результатів? Обґрунтуйте.

86. Що є спільного між консолідацією земель та землеустроєм? Обґрунтуйте.

87. Як відкриття ринку земельних ділянок сільськогосподарського призначення впливає на розвиток сільських територій?

88. Яка діяльність передбачена для розвитку сільських територій в угоді про асоціацію України з ЄС?

89. Яка правова основа розвитку сільських територій?

90. Яка роль громадськості при погодженні попереднього плану консолідації земель?

91. Яка роль децентралізації у розвитку сільських територій?

92. Яке завдання Генеральної схеми планування території України у розвитку сільських територій?

93. Яке місце займають консалтингові компанії у процедурі консолідації земель?

94. Який потенціал, згідно досліджень ФАО, має забезпечити консолідація земель?

95. Яким чином відбувається формування земельних ділянок згідно з чинним законодавством?

96. Яким чином здійснюється оцінка впливу на довкілля в межах консолідованої території.

97. Які з методичних підходів до консолідації земель мають перспективи до запровадження в Україні? Обґрунтуйте.

98. Які завдання та роль землеустрою на сільських територіях?

99. Які причини виникнення спорів під час процедури консолідації земель?

100. Які функції виконують та чим характеризуються сільські території?

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Оцінювання результатів навчання проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.258.01-00.2018 та Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.270.01-00.2020.

Підсумкове оцінювання результатів навчання в університеті здійснюється за єдиною 100-бальною шкалою. Оцінка здобувача вищої освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних та загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках).

Підсумкова оцінка з освітнього компоненту «Консолідація земель», підсумковою формою контролю за яким встановлено екзамен, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання під час семестру (оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються) та оцінки, отриманої під час екзамену.

Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітнього компоненту складає 60 відсотків від максимально можливої кількості балів. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він: не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю; якщо під час семестру він набрав кількість балів, недостатню для отримання позитивної оцінки навіть у випадку досягнення ним на підсумковому контролі максимально можливого результату.

Оцінювання результатів навчання під час семестру включає оцінювання знань здобувача під час практичних занять, індивідуальної роботи, самостійної роботи і неформальної освіти. Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: своєчасність та правильність виконання завдань практичної роботи; повнота і правильність відповіді під час усного опитування та інших передбачених форм контролю. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання самостійної роботи та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів, методичні рекомендації для практичних робіт та самостійної роботи здобувачів, індивідуальні завдання, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=4150>. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, складання екзамену.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Вид контролю знань студентів	Модуль (в балах)		Всього балів
Виконання практичних робіт	10-6	10-6	20-12
Опитування (самостійна робота)	10-6	10-6	20-12
Колоквіум (тестування)	10-6	10-6	20-12
Написання тез доповідей, участь у конференції			(10-6)
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження			(10-6)
Всього за семестр	30-18	30-18	60-36
Крім того екзамен			40-24

Здобувачі вищої освіти, що хворіли і мають відповідні довідки медичних установ або були відсутні з інших поважних причин і не могли брати участь у контрольних заходах, проходять контроль під час спеціально встановлених додаткових занять за узгодженням з викладачами за графіком, що розроблює деканат факультету.

Якщо здобувач вищої освіти на заліку отримує незадовільну оцінку, то він має право на одне перескладання викладачеві, друге перескладання приймає комісія, створена за вказівкою декана факультету. Якщо здобувач вищої освіти студент отримує незадовільну оцінку під час складання комісії, його відраховують з університету.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – екзамен

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	4 (добре)
64-74	D	3 (задовільно)
60-63	E	3 (задовільно)
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)

За будь-якої форми здобуття освіти оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти є ідентичним.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Лабораторія меліорації кафедри землеробства, геодезії та землеустрою, комп'ютерний клас.

Навчальний корпус № 1, вул. Генерала Карпенка, 73

Спеціальне технічне обладнання:

Ноутбук Asus VivoBook 17 – 1 шт.

Мультимедійне обладнання у комплекті: проектор EPSON EB-W05 H843B, екран Walfix, Wi-Fi.

Комп'ютери з процесором AMD Ryzen332200/8192Gb – 10 шт.

Прикладне програмне забезпечення:

Геодезична інформаційна система GIS 6

AutoCAD 2020

QGIS

Office Prol Plus 2013 with SP1

Операційна система Windows 10 Pro – 10 од.

Google Chrome

Доступ до мережі Internet

Відкриті бази даних – UNECE Statistical Database, FAO Statistical Database, International Monetary Fund, Scopus, Clarivate, EndNote, Publons, Copernio та ін.

10. Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів

10.1 Базова література

1. Попов А. С. 2018. Розвиток консолідації земель сільськогосподарського призначення: світовий досвід та українські перспективи : монографія. Харків: ФОП Панов А.М. 382 с. ISBN: 978-617-7541-64-5
2. Томас Й. 2021. Землеустрій і консолідація земель на сільських територіях Німеччини. Київ – Ніжин: Лисенко М.М. 428 с. ISBN 978-617-640-554-2
3. Veršinskas, T., Vidar, M., Hartvigsen, M., Mitic Arsova, K., van Holst, F. and Gorgan, M. 2020. Legal guide on land consolidation: Based on regulatory practices in Europe. FAO Legal Guide, No. 3. Rome. 500 p. ISBN: 978-92-5-132858-3 <https://doi.org/10.4060/ca9520en>
4. Louwsma, M., de Vries, W., Hartvigsen, M. 2022. Land Consolidation – The Fundamentals to Guide Practice. FIG Publication №79. 73 p. ISBN: 978-87-92853-67-7

10.2 Допоміжна література

1. Євсюков Т., Томас Й. 2022. Німецький досвід консолідації земель і висновки для України – правові і практичні аспекти. 58 с.
2. Попов А. Мовчан С., Коломієць С., Леженкін І. 2020. Формування масивів земель сільськогосподарського призначення як альтернатива консолідації земельних ділянок. Економічна та соціальна географія. Київ. Вип. 84. С. 42-54.
3. Попов А. 2018. Перерозподіл земель в умовах консолідації: адміністративний і технічний аспекти. Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Science. Vol. VI (26), Issue 156. P. 34–39.
4. Попов А. С. 2016. Землеустрій – основний механізм проведення консолідації земель сільськогосподарського призначення. Агросвіт. №10. С. 12–16.
5. Попов А. С. 2016. Критичний аналіз способів проведення консолідації земель сільськогосподарського призначення в Україні. Економіка. Управління. Інновації. № 2(17).
6. Попов А. С. 2016. Уроки проведення консолідації земель сільськогосподарського призначення в країнах Центральної і Східної Європи. Економіка та суспільство. №2. С. 459–465.
7. Попов А.С. 2016. Заходи щодо подолання наслідків фрагментації земель сільськогосподарського призначення: європейський досвід та українські реалії. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. Vol. 2. No. 1. С. 96–109.
8. Томас Й. 2020. Формування ефективних рамкових умов для користування землями сільськогосподарського призначення в Україні. Звіт з аграрної політики APD/APB/08/2020. 102 с.
9. CFS (2012). Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security – VGGT. FAO Rome. <https://www.fao.org/3/i2801e/i2801e.pdf>
10. FAO (2022). European good practices on land banking – FAO Study and

recommendation. Budapest. <https://www.fao.org/documents/card/en/c/cb8307en>

11. Popov A. 2017. Assessment of land fragmentation of agricultural enterprises in Ukraine. *Economic Annals-XXI*. Vol. 164, Issue 3/4. P. 56–60. <https://doi.org/10.21003/ea.V164-13>

10.3 Законодавчо-нормативні акти

1. Земельний кодекс України : Закон України від 25. 10. 2001 р. №2768-111. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 18.05.2021).

2. Методичні рекомендації щодо розроблення схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць : Наказ Державного агентства земельних ресурсів України від 2 жов. 2013 р. №395. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0395821-13#Text> (дата звернення: 18.05.2021).

3. Про землеустрій : Закон України від 22 трав. 2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення: 18.05.2021).

4. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 7 лип. 2011 р. № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (дата звернення: 18.05.2021).

10.4 Інформаційні ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua> – інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів, розробка інформаційного центру Верховної Ради України

2. <http://www.kmu.gov.ua/> – інформаційно-пошукова система Кабінету Міністрів України.

3. <http://land.gov.ua/> – офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

4. <http://www.dzk.gov.ua/> – офіційний сайт ДП «Центр Державного земельного кадастру».

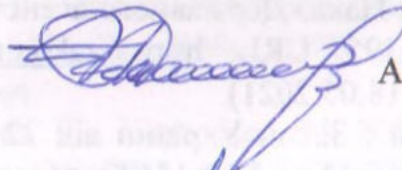
5. <http://zem.ua> – офіційний сайт Земельної спілки України.

ДОДАТОК

до робочої програми 2023-2024 н.р. навчальної дисципліни
КОНСОЛДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ

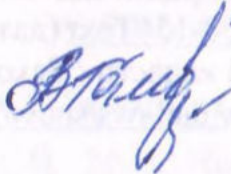
№	Зміст змін	Підстави	Примітки
1			Робоча програма розроблена вперше
2			

Розробник програми:
д-р. екон. наук, професор

Андрій ПОПОВ

Завідувач кафедри:
д-р с.-г. наук, професор

Валентина ГАМАЮНОВА